ΙΝΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
541 24 Θεσσαλονίκη
2310.997128, 2310.997122
http://ins.web.auth.gr
e-mail: ins@phil.auth.gr
e-shop: http://www.eshop.ins-auth.gr

Νεα Εκδοση

ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΒΕΒΗΛΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Ι. Ε. Στεφανής

ISBN 978-960-231-197-4, σελ. 937, σχήμα 21×29, Ιούνιος 2020, € 58 + ΦΠΑ

Το έργο με τον ευρηματικό τίτλο *Άγια και Βέβηλα της νέας ελληνικής* και με τον διευκρινιστικό υπότιτλο *Ερμηνευτικό Λεξικό Θρησκευτικής Ορολογίας*, του ομότιμου καθηγητή Κλασικής Φιλολογίας του ΑΠΘ Ιωάννη Στεφανή, αποτελεί, σύμφωνα με τον συγγραφέα του, «ένα εργαλείο για την κατανόηση και χρήση θρησκευτικών, αντιθρησκευτικών και θρησκευτικοφανών λέξεων της σύγχρονης γλώσσας μας». Στα περισσότερα από 15.000 λήμματά του κυριαρχούν όροι καθαρά θεολογικοί, θρησκευτικοί και εκκλησιαστικοί, για κάθε έκφανση της παλιότερης και νεότερης θρησκευτικής μας ζωής (π.χ. *Ααρών*, *Αβαδών*, *άβακας*, *αβάπτιστος*, *άβατος*, *αβ(β)αείο* κτλ.). Πολλές από αυτές τις λέξεις, μάλιστα (π.χ. *άγιος*, *ιερός*, *Παναγία*, *παπάς*, *Χριστός*), έχουν έκταση μοναδική, πλουσιότατη ανάλυση και πλήθος παραδειγμάτων και αναφορών.

Επιπλέον, όμως, περιλαμβάνει κάθε είδους λέξη που έχει οποιαδήποτε σχέση με κάποιο θρησκευτικό όρο: ονόματα φυτών (π.χ. *αγγελική*, *δαιμοναριά*, *θεόβρωμα*), ζώων (*διαβολόψαρο*, *εωψάλτρια*, *θαλασσοσταυρός*), αντικειμένων (*αγιολίθαρο*, *δακτύλιος*, *σημαντήρι*), εθίμων (*αγερμός*, *βαγιοχτύπημα*, *θυμιαστικό*), συνηθειών ή δραστηριοτήτων (*αθλώ*, *ακαρέκλιαστα*). Δεν λείπουν μάλιστα από το *Λεξικό* λέξεις διαλεκτικές, από διάφορα μέρη της Ελλάδας, που δείχνουν τοπικά έθιμα και συνήθειες. Με τον τρόπο αυτό το βιβλίο μετουσιώνεται σε ένα εξαίρετο ανάγνωσμα, που καθρεφτίζει τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους η θρησκευτική και η εκκλησιαστική μας παράδοση επηρέασε γενικά τη νεοελληνική γλώσσα και εντέλει τη ζωή μας.

Το υλικό αντλείται από κείμενα, της δημοτικής και της καθαρεύουσας, 250 συγγραφέων (θεολογικά, επιστημονικά, εκλαϊκευτικά κτλ.) και 170 λογοτεχνών. Κάθε λήμμα, εκτός από το ερμήνευμα ή τα ερμηνεύματα, περιλαμβάνει πλούσια παραδείγματα από τη νεοελληνική γραμματεία, συνώνυμα, αντίθετα, ετυμολογικά συγγενείς και νοηματικά συναφείς λέξεις, παροιμίες, εκφράσεις, φράσεις και πραγματολογικά σχόλια, και, όταν χρειάζεται, την ετυμολογία. Με μοναδική μεθοδικότητα και απίστευτο μεράκι, συνδυασμένα με άριστη γνώση του χώρου και αυστηρή επιστημοσύνη, ο συγγραφέας του, Γιάννης Στεφανής, ο οποίος ταπεινά δηλώνει ότι το έργο «απευθύνεται κυρίως σε φοιτητές και μαθητές και στους δασκάλους τους, σε γλωσσολόγους, δημοσιογράφους, μεταφραστές, ιεροσπουδαστές και νέους κληρικούς», ενσωματώνει στο βιβλίο προσωπικό μόχθο δεκαέξι χρόνων και απευθύνεται τελικά σε όλους μας.